

نقش حفاظتی ترکیبات آنتی اکسیدان موجود در گیاهان دارویی بر نورون های دوپامینرژیک در

بیماری پارکینسون

علی ریحانیان*^۱، الهه آل ابراهیم دهکردی^{۲،۳}، صدرا انصاریپور^۱

۱- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

۲- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، شهرکرد، ایران.

۳- مرکز تحقیقات گیاهان دارویی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

چکیده

بیماری پارکینسون یکی از مهمترین اختلالات نوروپاتولوژیک است که در آن سلول های موجود در جسم سیاه واقع در مغز میانی به تدریج از بین می روند و میزان دوپامین کاهش می یابد. تحقیقات انجام شده بیانگر این است که استرس اکسیداتیو نقش مهمی در پاتوژنز این بیماری دارد و در کنار آن سایر فاکتورها از جمله عوامل محیطی و ژنتیکی نیز تأثیرگذار هستند. در این میان آنتی اکسیدان های گیاهی با خنثی سازی رادیکال های آزاد، اثر محافظتی بر بدن دارند. نظر به اینکه گیاهان منبع غنی از ترکیبات فنولی و از مهمترین آنتی اکسیدان های طبیعی به شمار می آیند، تحقیقات در این زمینه رو به افزایش است. با توجه به اهمیت گیاهان دارویی به عنوان طیف وسیعی از اثرات آنتی اکسیدانی و حفاظتی در مقابل بیماری ها این مطالعه با هدف بررسی و جمع بندی مطالب علمی در خصوص نقش حفاظتی ترکیبات آنتی اکسیدان موجود در گیاهان بر نورون های دوپامینرژیک در بیماری پارکینسون انجام شده است. نتایج این بررسی نشان داد گیاهان دارویی مختلفی از جمله زرشک، ماریتیغال، زعفران، ازگیل ژاپنی، رازیانه، زردچوبه و جینسینگ می توانند در درمان بیماران مبتلا به پارکینسون مؤثر باشند. این گیاهان می توانند موجب توقف تخریب سلولی در جسم سیاه شوند و اختلالات حرکتی ایجاد شده در این بیماری را کاهش دهند. ترکیبات مؤثره موجود در گیاهان نام برده به عنوان یک آنتی اکسیدان قوی با گرفتن رادیکال های آزاد، اثرات حفاظتی خود را بر سیستم اعصاب مرکزی اعمال می کنند. همچنین مطالعات نشان می دهد که فنول های گیاهی از قبیل فلاونوئیدها، فلاونولیگنان ها و اسیدهای فنولیک می توانند به عنوان آنتی اکسیدان های مؤثر عمل کنند و نقش محافظتی برای بدن داشته باشند. در مجموع چنین به نظر می رسد که ترکیبات گیاهی از طریق اثرات متعدد بتواند نقش محافظتی در مقابل بیماری های مرتبط با حافظه، اختلالات حرکتی و تحلیل نورونی ایجاد شده ناشی از رادیکال های آزاد داشته باشد و امید است که در آینده بتوان از این گیاهان در درمان بیماری پارکینسون استفاده نمود.

واژه های کلیدی: ترکیبات آنتی اکسیدان، گیاهان دارویی، دوپامینرژیک، پارکینسون